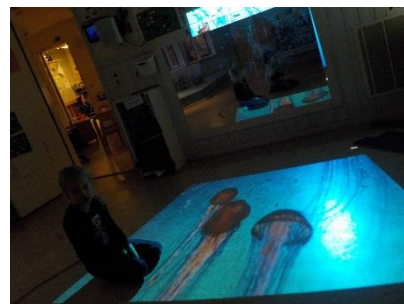

Arbetsplan 2017/2018 för förskolorna:

Eklunda
Ekängen
Fåraherden
Gåsapigan
Höskullen
Kryddgården
I Ur och Skur Lergöken
Stallbacken
Äventyret

Innehållsförteckning

1. Inledning
2. Normer och värden
3. Utveckling och lärande
4. Barns inflytande
5. Förskola och hem
6. Samverkan med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet
7. Uppföljning, utvärdering och utveckling

Bilaga 1. Systematiskt kvalitetsarbete

1. Inledning

Målen och målkriterierna ("Detta sker när...") i den här arbetsplanen är gemensamma för skolområdets nio förskolor. Varje förskola beskriver i sin tur hur de ska arbeta för att nå målen, vilka processer de ska använda. Vi strävar efter samma höga måluppfyllelse i hela skolområdet men vägen dit ser olika ut beroende på faktorer som barngrupper och profiler eller pedagogiska inriktningar som förskolan valt. Denna mångfald i förskolor ses som positivt och berikande och möjliggör dessutom att föräldrar kan välja olika pedagogiska inriktningar men ändå få samma höga kvalitet. Exempel på inriktningar vi har på förskolorna är "I ur och Skur", utomhuspedagogik och Reggio Emilia.

I skolområdet Ängen ingår bostadsområdena Eklunda, Ladugårdsängen och Sörbyängen, vilka ligger söder om Örebro centrum. Uppdragsgivare är Örebro kommun genom Förskolenämnden. Madeleine Forsberg arbetar som förskolechef för Gåsapigans, Höskullens och Äventyrets förskolor. Eva Mannby är förskolechef för förskolorna Eklunda, Fåraherden och Stallbacken. Marine Rosenberg arbetar som förskolechef för förskolorna Ekängen, Kryddgården och I Ur och Skur Lergöken.

Förskolecheferna leder verksamheten på förskolorna och utvecklingen av dessa tillsammans med en, och i några fall två, utvecklingsledare. Förskolecheferna och utvecklingsledarna utgör sedan en gemensam ledningsgrupp för skolområdets förskolor. Ledningsgruppen leder till ökad kvalitet på våra förskolor genom att vi hämtar inspiration, kunskap och erfarenheter från alla förskolorna. Kopplade till våra förskolor finns ett hälsoteam bestående av specialpedagog, psykolog, kurator, BVC-sköterskor. Förskolorna i skolområdet

Förskolan Fåraherden

Förskolan Fåraherden består av två åldersindelade avdelningar: Lammet är avsett för att ta emot 1-3 åringar och Fåret är avsett för att ta emot 3-5åringar.

Fåraherden organiserar för att arbeta med åldersindelade arbetsgrupper. Barnantalet uppgår till 36. På förskolan arbetar 5 förskollärare och två barnskötare.

Fåraherdens förskola har en pedagogisk inriktning mot Reggio Emilias pedagogiska filosofi och syn på lärandet. Vår pedagogiska verksamhet genomsyras av en humanistisk människosyn, en djup respekt för barnet och en tro på att barnet föds med en stark inneboende drivkraft att utforska världen.

Vi bejakar subjektivitet, olikhet, solidaritet, samarbeten och delaktighet. Skapande, observation och dokumentation har stor betydelse i verksamheten. Genom att erbjuda en utmanande/tydlig miljö med ett rikt/tillgängligt och utforskande material ger vi utrymme för barnens lek, konst, kreativitet, fantasi och lärande. Alla barns olika intressen, behov och förutsättningar ges utrymme. Vi vill ge barnen möjlighet att lära genom sina egna intressen, tankar och erfarenheter. Pedagogerna förhåller sig som medforskare till barnens tankar och utmanar varje barn utifrån där hen befinner sig. Vi ger inga färdiga svar.

De sju målområdena i förskolans läroplan är väl förankrade i det pedagogiska arbetet. Genom olika verktyg och arbetsätt möjliggör vi lärandet mot verksamhetsmålen. Fåraherdens förskola är en av fem förskolor på Ängen som är en övningsförskola. Samarbetet med Örebro universitet påbörjades ht-15. Syftet är att bidra till att höja kvalitén på lärarutbildningen.

2. Normer och värden

Prioriterat mål från Läroplanen

Under året har varje barn fått rika tillfällen att förstå alla människors lika värde.

Örebro kommuns prioriterade mål

Barn och föräldrar känner sig trygga i förskolan.

Förskolan har nolltolerans mot mobbning och kränkande behandling.

Pedagogerna arbetar med ett normkritiskt och jämställt förhållningssätt.

Detta sker när:

- Läroplanens värdegrund genomsyrar verksamheten.
- Förskolan har upprättat en trygghetsplan som är förankrad och som används aktivt i verksamheten med barnen.
- Pedagogerna för en kontinuerlig dialog kring barnets trygghet, inflytande och ansvar med vårdnadshavare
- Det finns forum för vårdnadshavare och barn att lyfta frågor och oro.
- Pedagogerna tydliggör barns rättigheter utifrån barnkonventionen.
- Pedagogerna arbetar medvetet med att lyfta barns olikheter som en tillgång för det gemensamma lärandet.
- Arbetet med ett normkritiskt och genusmedvetet förhållningssätt har intensifierats.
- Pedagogerna reflekterar och diskuterar över sitt normkritiska och genusmedvetna förhållningssätt och synliggör detta för barn och vårdnadshavare.

Verksamhetens processer:

- Samarbeten, inflytande, meningsfulla möten mellan kollegor, pedagoger/barn, pedagoger/föräldrar och mellan barn/barn. Respekt för människan, miljö och material. Vi arbetar med att utveckla det ”goda mötet” på olika sätt där även arbetslagsträffarna utvecklas mot ett gemensamt inflytande för att på bästa sätt kvalitetsutveckla verksamheten.
- Vi arbetar med att lyfta olikhet som tillgångar för både sig själv och andras utveckling. Olikhet berikar och ska ge barnen en förståelse för allas rätt till sin egen unika person.
- Systematiskt arbetsmiljöarbete och systematiskt kvalitetsarbete är levande i organisationen. Alla arbetslagsmöten innehåller systematiskt uppföljning av detta.
- Människors lika värde och rätt till ett bra liv är något som vi arbetar systematiskt med. Genom olika metoder och arbetssätt, som till exempel rollspel, dramatiseringar ger vi barnen möjlighet till reflektioner kring sitt och andras förhållningssätt. Konsekvenser och påverkan synliggörs och följs upp.
- Barnen arbetar med att visa förståelse för andras känslor, att hjälpa varandra samt vara rädda om material, djur och natur.
- Pedagogerna genomgår kompetensutveckling genom olika utbildningar som stärker arbetet med läroplanens olika målområden.

- Trygghetsplanen diskuteras. Vi uppmärksammar vårt egna förhållningsätt gentemot flickor och pojkar och granskar detta kritiskt mot verksamhetsmålen. Barnen ska få veta värdet av att få bestämma själva kring vilken person de vill vara. Vi arbetar med att barnen får vara tillgångar till varandra i verksamhetens olika frågor och aktiviteter. Barn lär barn.
- Barnen på förskolan är med och utformar och har stort inflytande i att göra en egen trygghetsplan. Trygghetsplanen diskuteras och används i verksamheten.

3. Utveckling och lärande

Prioriterat mål från Läroplanen

Förskolans verksamhet främjar lek, kreativitet och det lustfyllda lärandet och utvecklingen hos alla barn.

Örebro kommuns prioriterade mål

Förskolan fokuserar på barns utveckling i språk, naturvetenskap och teknik.

Förskolan arbetar med att utveckla digitaliseringen i verksamheten

Förskolornas miljö och material är i så stor utsträckning som möjligt giftfri.

Detta sker när:

- Vi fördjupar våra kunskaper i läroplanen för förskolan
- Utrymme ges för lek utan onödiga avbrott, med närvarande/härvarande pedagoger
- Förskolan har en föränderlig, varierande och tydlig miljö med material som lockar till utforskande, lek och lärande
- Ett medvetet arbete med barnens språkliga utveckling, naturvetenskap och teknik prioriteras i barns meningsfulla sammanhang
- När pedagogerna har gemensamma reflektioner kring lärprocesserna
- Digitala medier är ett pedagogiskt verktyg och komplement för utforskande och projekterande i förskolans verksamhet
- Användandet av digitala medier utvecklas genom kollegialt lärande på förskolan och i Ängens skolområde
- All personal har kunskap om kommunens handlingsplan för giftfri miljö
- Pedagogerna arbetar medvetet med en giftfri förskola för att skapa ett långsiktigt hållbart miljöarbete

Verksamhetens processer

- Att övergripande arbeta i mindre barngrupper under hela dagen.
- Vi arbetar med projekt under en längre tid där varje barn kan använda olika uttrycksformer och utveckla sitt lärande utifrån sina egna förutsättningar. Vi använder digitala verktyg och medier som komplement för en fördjupad förståelse och reflektioner hos barnen. Vi arbetar även kontinuerligt i kortare projekt utifrån enskilda barns intressen. Varje barn bemöts utifrån nyfikenhet och respekt för sitt egenvärde. Barnens arbetsprocesser dokumenteras och är grund för utvecklingsarbetet.
- Vi har ett material som är föränderligt och utforskningsbart. Materialet ska ge förutsättningar till att utmana barnen i problemlösning.
- Barns språkliga utveckling utmanas och stärks i deras delaktighet i att göra egna sagor, sångtexter och i att skriva till sin egen dokumentation. Vi erbjuder ett uppdaterat material som bidrar till att intressen, som till exempelvis ”skriva brev” finns. Det kan vara brev, alfabetet, namnlistor, postlåda mm.
- Vi har avstämningar kring projekten vid reflektionstiden som är veckovis, sedan har vi strukturerad planering och utvärdering av innehållet, där vi utvärderar utifrån verksamhetens plan och processer två gånger per termin. Husmöten är forum för gemensamma avstämningar.

- Genom dokumentation, analys och utvärdering av verksamhetens arbete och organisation ser vi om arbetet når upp till de uppsatta målen.
- Varje barn har en egen pedagogisk portfolio som tydliggör barnets eget lärande. Syftet är att stärka lusten till att lära mer. ”Jag är en person som kan och lär mig hela tiden”
- I arbetet med arbetsprocesserna kommer vi att utgå ifrån nedanstående frågeställningar:
Vad har varit bra/mindre bra? Hur kan vi utveckla miljön och projekten? Varför har vi fått dessa resultat? Hur gick tankegångarna vid projektens/miljöns början och hur har dem utvecklats? Vi använder oss av pedagogisk dokumentation för att möjliggöra ett kontinuerligt utvecklingsarbete..
- Vi är medvetna om att arbeta för en giftfri förskola. Arbetet har påbörjats och vi har kommit en bit på väg.
- Vi arbetar med naturvetenskap, teknik och hållbarhet genom ett utforskande förhållningssätt och ett gemensamt arbete för en hållbar värld.

4. Barns inflytande

Prioriterat mål från Läroplanen

Under året har varje barn ett reellt inflytande på såväl arbetssätt som på verksamhetens innehåll.

Örebro kommuns prioriterade mål

Barns inflytande i förskolan har ökat.

Barnen är delaktiga och har inflytande över sitt lärande.

Detta sker när:

- Projektarbeten bygger på barnens intressen och utforskande.
- Pedagogerna utformar verksamheten utifrån allas tankar, idéer, förutsättningar och erfarenheter.
- Verksamheten bygger på barnens tankar idéer, förutsättningar och erfarenheter.
- Pedagogerna ger barnen möjlighet till olika uttrycksformer, aktiviteter, val och material såväl inne som ute under dagen.
- Pedagogerna ger varje barn tid för sitt individuella lärande

Verksamhetens processer:

- Vi arbetar med att organisera mindre barngrupper under hela dagen där barnen kommer till tals och får sin åsikt hörd.
- Vi arbetar med olika material och uttryckssätt där alla barn på olika sätt kan uttrycka sig och vara delaktiga.
- Materialet är barnens och finns tillgängligt i verksamheten.
- Vi har rikligt med förbrukningsmaterial och naturmaterial som stimulerar fantasi och kreativitet samt material som konkret kan användas av alla barn. Lera, färger, grafiska pennor, tejp, klister, tyger, plast, ståltråd mm finns också tillgängligt.
- Vi arbetar i projekt där barnens idéer och intressen tas tillvara och utvecklas.
- Pedagogerna använder ett förhållningssätt där samtalen/samtalet med barnen är primärt.
- Avstämningar för att tillgodose barns inflytande sker kontinuerligt varje vecka/dag i samtal mellan pedagogerna och barnen.
- Genom dokumentation, analys och utvärdering av verksamhetens arbete och organisation ser vi om arbetet når upp till de uppsatta målen.
- Vi arbetar med barnens språkutveckling genom att stimulera kreativiteten genom att erbjuda olika uttrycksformer som till exempel bild, form, dans, musik, teater med mera. Vi möjliggör tillfällen till kommunikation och samtal i mindre grupper.
- I arbetet med vår process kommer vi att utgå ifrån nedanstående frågeställningar:
Hur har vi arbetat för att stärka barnens delaktighet och inflytande i förhållande till läroplansmål och andra styrdokument?

Vi samtalar och utvärderar arbeten tillsammans med barnen, deras delaktighet i utvärdering ligger till grund för fortsatta arbetsprocesser. Pedagogerna har ett inlyssnande, bekräftande och uppmuntrande förhållningssätt gentemot barnens tankar och funderingar.

Pedagogerna utvärderar arbeten tillsammans och ser på vilket sätt barnen haft inflytande över sitt eget lärande och situation i förskolan.

Vi använder oss av pedagogisk dokumentation.

5. Förskola och hem

Prioriterat mål från Läroplanen

Under året har vårdnadshavarna getts möjligheter att vara delaktiga i verksamheten.

Örebro kommuns prioriterade mål

Barnens vårdnadshavare har möjlighet till delaktighet och inflytande.

Förskolan arbetar i ett nära och förtroendefullt samarbete med hemmet.

Alla vårdnadshavare har tillgång till Unikum.

Detta sker när:

- Vi ger utrymme för vårdnadshavares behov av samtal, inflytande och deltagande
- Vårdnadshavare erbjuds utvecklingssamtal två gånger per år, föräldramöten och andra gemensamma träffar.
- Vårdnadshavare erbjuds att delta i sitt barns vardag på förskolan.
- Vårdnadshavare får insyn och information om sitt barns vardag genom Unikum, pedagogisk dokumentation och i den vardagliga kontakten.

Verksamhetens processer:

- Alla vårdnadshavare får information om och inloggning till Unikum när de börjar på förskolan.
- Förskolan bjuder in till två föräldramöten per verksamhetsår.
- Vi visar styrdokument tydligt i entrén, där alla föräldrar kan få läsa.
- Vi använder ”daginfo” för varje barn som delges alla pedagoger och dess förälder vid dagens slut.
- Månadsbrev skickas ut med info kring projekt och måluppfyllelse, praktisk info och organisation.
- ”Drop-in fika” ordnas någon gång under terminen med dialog och delaktighet från föräldrarna i fokus.
- Föräldrarna har en ”öppen” inbjudan att delta i verksamheten.
- Bildspel visas i hallen med aktuella bilder från verksamheten.
- Infotavla finns i entrén med aktuella syften/mål och dokument för verksamheten.
- Tydliga dokumentationer finns på avdelningens väggar som visar på barnens utveckling och lärande över tid och i enskilda arbetsprocesser.
- Pedagogerna ansvarar för gemensam planering kring alla aktiviteter som ordnas.
- Föräldraenkätens resultat analyseras och följs upp i arbetet på förskolan.
- Resultaten utvärderas/analyseras och följs upp vid gemensamma personalmöten kontinuerligt under året.
- Vi dokumenterar och för protokoll/minnesanteckningar vid alla gemensamma diskussioner och föräldramöten.
- Gemensamma frågeställningar mellan pedagogerna används för att belysa resultaten så som: - På vilket sätt har vi arbetat för att sträva mot målen? - Hur kan vi se att föräldrarna haft inflytande över sitt barns vistelse i förskolan? - Kan vi utveckla och arbeta annorlunda för att nå ett bättre resultat?
- Förskolans pedagoger fortbildas i Unikum, som digitalt verktyg för information och dokumentation.

- Ovanstående processområden och frågeställningar kommer att stämmas av vid två tillfällen under hösten och vid två tillfällen under våren.
- Verksamheten arbetar utefter Örebro Kommuns riktlinjer angående ” Kostnadsfri förskola”

6. Samverkan med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet

Prioriterat mål från Läroplanen

Under året har samverkan skett med förskoleklass, skola och fritidshem för att stödja barnens övergång till dessa verksamheter.

Örebro kommuns prioriterade mål

Rutiner finns för samverkan och samarbete mellan förskola, förskoleklass, fritidshem och skola.

Detta sker när:

- Vi följer handlingsplanen för övergångar i Ängens skolområde.
- En pedagog per förskola ingår i det gemensamma ”Nätverket för övergångar” i skolområdet.

Verksamhetens processer:

- Förskolan arbetar med former för att avrunda och avsluta förskoleperioden, detta sker över en bestämd tid före förskoleperiodens slut.
- Handlingsplan följs.
- Vi använder nationella och lokala mål och riktlinjer som gäller för verksamheten.
- Vi planerar verksamheten i god tid innan överlämnandet. Planeringen finns med i förskolans års hjul. Vi har en pedagog som har ett särskilt ansvar för detta.
- Vi strävar efter att ha ett gott samarbete mellan förskoleklass och förskola.
- Vi anser att övergången mellan förskola och skola behöver utvecklas och förbättras.

7. Uppföljning, utvärdering och utveckling

Prioriterat mål från Läroplanen

Varje barns utveckling och lärande dokumenteras kontinuerligt samt följs upp och analyseras för att utvärdera hur förskolan tillgodoser barnens möjligheter att utvecklas och att lära.

Örebro kommuns prioriterade mål

Kompetensen i IT/digitala verktyg är höjd hos medarbetarna.

Detta sker när:

- All personal har en gemensam förståelse kring barns lärprocesser
- Pedagogerna använder olika metoder/verktyg för att reflektera och synliggöra det enskilda barnet och gruppens utvecklingsprocesser
- Pedagogisk reflektion, planering och dokumentation används för att föra lärprocesserna framåt för det enskilda barnet, gruppen och för att utveckla verksamheten
- Pedagogerna utvecklar sin kompetens i IT/digitala verktyg för den pedagogiska verksamheten

Verksamhetens processer:

- Alla pedagoger för kontinuerligt diskussioner om barnsyn och kunskapssyn
- Dokumentationen är ett levande verktyg som används för reflektion mellan pedagog-pedagog, barn-pedagog, barn-barn och vårdnadshavare.
- Dokumentationen används som underlag för reflektion när pedagogerna kontinuerligt följer upp, utvärderar och utvecklar verksamheten
- Förskolans kvalitet dokumenteras kontinuerligt och följs upp. Vi dokumenterar arbetet i verksamheten tillsammans med barnen. Dokumentationen placeras synligt och tillgängligt för barnen och föräldrarna så att ett kunskapsutbyte kan ske. Vi använder dokumentationen för utvärdering och uppföljning för att utveckla och förbättra verksamheten och arbetsprocesserna. Fokus läggs på arbetsprocesserna framför resultatet. Arbetsprocesserna visar hur vi kan förändra, tillföra, ta bort olika innehåll för att en utveckling hos barnen ska bli till.
- Varje barns utveckling följs upp, dokumenteras och synliggörs i varje barns pedagogisk portfolio i form av foton, text och teckningar. Barnen är med i utvärderingen av sina egna arbeten. Barnen deltar på olika sätt beroende på individ, arbete och ålder. Digitala verktyg används för barnens kunskapsutveckling. Det används som ett komplement till att vidga barnens förståelse och reflektionsförmåga i sitt eget lärande. Målet är att detta verktyg ska integreras i verksamheten och ska kunna ge inspiration till ett lustfyllt lärande.
- Vi sparar dokumentation från tidigare arbeten för att bekräfta barnens arbete och skapa inspirationskälla för barnen. Vad här hänt tidigare och hur kan vi lära av varandra.
- Fårarherden har startat en blogg under ”Pedagog Örebro”. Bloggen heter ”Röda trådar i förskolans verkstad” och där bloggar två av pedagogerna om verksamhetens måluppfyllelser.
- Verksamheten använder sig utav webbplattformen Unikum som informationskanal.

Bilaga 1. Systematiskt kvalitetsarbete

